

UD 2-AKTIBOKO, PASIBOKO ETA ZERBITZUETAKO BANKU ERAGIKETAK

BANKUEN PASIBOKO ERAGIKETAK

1. Sarrera

Bankuek, aurrezki-kutxek eta kreditu-kooperatibek (banku-erakundeak) bezero aurreztaileen funtsak biltzen dituzte, ondoren, bezero inbertitzaileei behar dituzten kredituak, maileguak, ... emateko, bestelako hainbat zerbitzu eskaintzearekin batera. Eragiketa horiek banku-eragiketak dira eta honela sailkatuko ditugu: pasiboak, aktiboak eta zerbitzuak.

Banku-eragiketen sailkapena	
Pasiboko eragiketak	Aktiboko eragiketak
Ageriko kontu korronteak <i>Cuentas corrientes a la vista</i>	Kredituak
Aurrezki-kontuak	Maileguak
Epe finkorako ezarpenak edo gordailuak <i>Imposiciones o depósitos a plazo fijo</i>	Efektuen deskontua
Gordailu-ziurtagiriak Certificados de depósito	Abalak, fidantzak eta onarpenak Avales, fianzas y aprobaciones

1. irudia: Banku-eragiketa garrantzitsuenak

2. Banku-kontuak

Pasiboko eragiketen bidez, bezeroek banku-erakundeen esku jartzen dituzte funtsak. Gordailu horiek **banku-kontu** bezala ezagutzen dira. Pasiboko eragiketak direla esaten dugu **bankuarentzako obligazioa** delako; hau da, likidatzeko garaia iristen denean, bezeroari itzuli beharko dio jarritako kopurua, sortutako interesekin batera.

2.1 Banku-erakunde batean kontua irekitzeko baldintzak

Adin nagusikoa den edozein pertsona fisiko zein juridikok eska dezake kontu bat irekitzea banku-erakunde batean. Banku-erakundeak kontua irekitzeko baimena eman baino lehen, pertsonen nortasuna eta gaitasun legala (adibidez, adin txikiko batek, baimen gabe, ez dauka gaitasun legalik) egiaztatuko du. Behin bere gaitasuna egiaztatuta, kontua irekitzeko prozesu hau jarraituko du:

- **Kontua irekitzeko eskabidea.** Eskabide horretan gutxieneko datu batzuk agertu behar dira: izen-abizenak edo eskatzailearen izena identifikazio- zenbakiekin (IFK...), nazionalitatea, adina, lanbidea, titularren helbidea, egoera zibila eta kontu mota.
- **Sinaduren erregistroa.** Titularrak eta baimenduak diren pertsonen sinadurak jasoko dira.
- **Hasierako diru-sarrera.** Hasierako diru-sarrerarekin kontua irekitzen da eta harreman komertziala hasten da.
- **Bankuak bezeroari emandako agiriak.** Kontratuaren kopia, erabilera- baldintzak, komisioen tarifak eta jasanarazi ahal dizkion gastuak.
- **Taloitegiak eta txartelak eskatzea.** Kontratua formalizatu ondoren, txeke-taloitegia eta zordunketa-txartelak (tarjetas de débito) nahiz kreditu-txartelak (tarjetas de crédito) eskatzeko aukera dago.

2.2. Banku-kontu motak

Kontuak sailkatzeko hainbat irizpide daude. Puntu honetan soilik titulartasunaren arabera sailkapena ikusiko dugu. Beste sailkapenetatik sor daitezkeen kontuak aurrerago aztertuko ditugu.

Kontuak titulartasunaren arabera sailkatzen baditugu, banakakoak edo kolektiboak izan daitezke.

- **Banakakoak. Pertsona bakarra da kontuaren titularra.**
- **Kolektiboak.** Bi pertsona edo gehiago dira kontuaren titularrak:
 - **Bereizi gabeko kontuak.** Titularretako edozeinek atera dezake dirua (funtsa) gainerakoen sinaduraren beharrik gabe.
 - **Baterako kontuak edo kontu-mankomunatuak.** Titular guztien sinadura behar da funtsak ateratzeko.

2.3. Kontuen funtzionamendua

Kontuak aktiboak edo pasiboak izan daitezke. Gai honetan ikusiko ditugun kontuak pasiboko kontuak izango dira. Beraz:

Ezarpenak edo sarrerak (ordainketak) (abonos) kontuaren titularrak egiten dituen entregak dira (eskudirua, txekak, transferentzien ordainketak), eta hartzekoaren zutabearen idatziko dira.

Xedapenak (disposiciones) (zordunketak) (adeudos) titularrak egindako diru-irteerak dira, adibidez, eskudirua kentzea, txekak ordaintzea, ordainagiriak ordaintzea, etab., eta zor-zutabearen idatziko dira.

Kontu baten saldoa kontuan gordailututako zenbatekoa da, hau da, hartzekoaren (ordainketak) eta zordunketaren (zordunketak) kopuruen batuketen arteko kenketa.

Banku-kontua identifikatu ahal izateko zenbakia esleituko zaio. **IBAN** (International Bank Account Number) nazioarteko kode estandarizatua da. 24 digitu ditu. Hona hemen bere egitura paperean:

Herrialdearen kodea	Kontrol-digituak	Erakundea	Bulegoa	KD (kontrol digitu)	Kontu-zenbakia
ES 2 digitu, Espainian	79 2 digitu	2100 4 digitu, banku entitatea	0813 Lau digitu, bulegoa edo sukurtsala adierazten dute	61 Bi kontrol-digitu: lehenak erakundearen eta bulegoaren kodea egiaztatzen du, eta bigarrenak, kontu-zenbakia.	0123456789 Hamar digitu, kontuaren-zenbakia

2.4. Kontuen kitapena

Kontu bat ixteak edo kitatzeak suposatzen du bankuak bezeroarekin dituen harremanak behin betiko etetea. Banku-erakundeak kontua kitatzeko eskubidea dauka honako egoera hauetan:

- Titularra den pertsona fisikoa hiltzen denean.
- Titularra den pertsona juridikoa desagiten denean.
- Porrot-aitorpena dagoenean.
- Funts nahikorik gabe, txekak etengabe sinatzen direnean.

Ohikoena da bezeroak kontua kitatu nahi izatea, baina tramite hauek bete behar dira:

- Ageriko kontu korronteen kasuan, erakundeak txeko-taloitegia itzultzea eskatzen du erabili ez diren txekekin batera.
- Aurrezki-kontuetan, berriz, bezeroak aurrezki-libreta itzuli behar du.

3. Ageriko kontu korrontekak (Cuentas Corrientes a la Vista)

Ageriko kontu korrontea **diru-gordailu kontratua** da, banku-erakunde eta partikular edo enpresa baten artean egindakoa. Kontratu horren arabera, titularrak funtsak sartzen ditu, eta kontua erabiltzen du ohiko eragiketarak egiteko, erakundearen betebeharrak izanik: horiek gordetzea, funtsak titularraren esku jartzea, eskatutako ordainketak egitea, eta, hitzartutako interesa ordaintzea.

Bezeroak funtsak eskura ditzake txeeen bidez, kutxazainaren bidez eta banku elektronikoaren bidez. Ageriko kontu korrontearen ezaugarriak honako hauek dira:

– **Berehalako erabilgarritasuna**: edozein unetan erabil daitezke kontuko funtsak, erakundeari aldeztu aurretik jakinarazi gabe. Zenbatekoa 3.000 €-tik gorakoa bada, egun bat lehenago jakinarazi behar zaio erakundeari zenbateko hori prest izan dezan.

– **Erakundeak kutxa-zerbitzu** jarraitua ematen du, hau da, bezeroek eskatutako kobrantzak eta ordainketak egiteko konpromisoa hartzen du.

– Izapide **erraza** (tramitación rápida) da, eta baldintza gutxi eskatzen ditu.

– Funtsak **txeke** bidez eskuratu nahi izanez gero, irekitzeko unean eskatuko da. Banketxeak txeke-taloitegi bat emango die bezeroei.

– Kontuari lotutako **zordunketa-txartelak eta kreditu-txartelak** edukitzeko aukera dago. Era berean, posible da nominak eta aldizkako ordainagiriak bertan helbideratzea, kutxazainetatik dirua ateratzea eta transferentziak egitea, besteak beste.

– **Ordainsari eskasa edo nulua** (remuneración escasa o nula): eguneroko dirua kudeatzeko sortutako produktu operatiboa denez, eta ez aurreztekoa, bezeroei sortzen dizkien interesak oso txikiak dira, eta, kasu batzuetan, baliogabeak.

Bezeroei aldizka (normalean hilero) jakinarazten zaizkie kontuan egindako oharak, **banku-laburpena** izeneko dokumentu baten bidez.



Banco Ibérico

EXTRACTO DE CUENTA

Desde 01-01-20__ hasta 31-01-20__

Código de Cuenta Cliente (CCC)

Entidad	Oficina	D. C.	Núm. de cuenta
0051	0547	21	1254788298

TITULAR: Canarias Jeans, S. L.

Fecha	Concepto	Valor	Importe	Saldo
01-01	Saldo anterior			3.528,76
05-01	Pago fra. teléfono	05-01	-91,57	3.437,19
10-01	Ingreso en efectivo	10-01	150,00	3.587,19
15-01	Pago de préstamo	15-01	-392,61	3.194,58
20-01	Cargo compra	20-01	-123,45	3.071,13
25-01	Transf. a su favor	25-01	721,27	3.792,40
31-01	Reintegro cajero autom.	31-01	-80,00	3.712,40
SALDO A 31-01-20__				3.712,40

3.1. Ageriko kontu korrontean eskubideak eta betebeharrak

2. irudia: Titularraren eskubideak eta betebeharrak

Kontu korronteko titularraren eskubideak eta betebeharrak	
Eskubideak	Betebeharrak
- Kontuan saldoa izan - Transferentziak, ordainketa-aginduak eta abonua egin - Txekeak igorri - Fakturen ordainketak helbideratu - Kontuan sartu norberaren sarrerak edo hirugarren batzuenak - Interesak aldizka jaso - Kontuaren laburpena aldizka jaso	- Ez bidali edo agindu eragiketak zorpekoa dagoenean - Ez erabili diru-sarrerak epemuga arte - Hitzartutako gastuak eta komisioak ordaindu - Txeke-taloitegiak gorde - Helbide aldaketen berri eman

1. ARIKETA

Nerua, S.A.k kontu korrontea dauka BBVAn eta hauek dira egindako eragiketak:

1. Kontutik 3.500 euro ateratzeko laguntzaile bat bidaltzen du bankura.
2. 7.350 euroko txekea sinatzen du (Badakigu kontuaren saldoa 6.000 eurokoa dela).
3. Uraren ordainketa helbideratzen du.
4. Une horretan erabakitzen du kontutik 100.000 euro ateratzea.
5. Bankuari banku elektronikoa erabiltzeko eskaera egiten dio.
6. Enpresako langile bat bidaltzen du kreditu-txartelarekin 500 euro ateratzera kutxazain automatikora.

Komentatu egindako eragiketak.

Ebazpena

1. Laguntzaileak baimen legalik gabe ezin du kontutik dirurik atera.
2. Zorpekoa dagoenean ezin du txekerik sinatu.
3. Uraren ordainketa helbideratzeko eskubidea du. Eskubide hori izateko beharrezko agiriak bete beharko ditu.
4. Nahiz eta saldoa eduki, zenbateko handiak ateratzeko banku-erakunde batzuek 24 ordu lehenago jakinaraztea eskatzen dute.
5. Bankuak zerbitzu hori eskaintzen badu, posible da eskakizuna egitea.
6. Langile bat bidali dezake dirua ateratzera, baina konfiantzazko pertsona bat izan behar da, klabeak erabiltzeko ez baita baimenik behar.

2. ARIKETA

Esan eragiketa hauek kontu korronte bidez egin daitezkeen ala ez:

- | | |
|--------------------------|------------------------------------|
| 1. Transferentziak jaso. | 4. Txeke bidezko ordainketak egin. |
| 2. Kredituak lortu. | 5. Maileguak lortu. |
| 3. Transferentziak egin. | 6. Eskudirutan sarrerak egin. |

4. Aurrezki-kontuak edo aurrezki-libretak

3. irudia: Aurrezki-libretak



Hasieran aurrezki-kontuak hiritarren eta familien aurrezkiak eskuratu eta kanalizatzeko sortu arren, gaur egun helburu hori galdu dute, eta egun **aurrezki-libreta** soilik mantentzen da. Aurrezki-libreta bankuak ematen du kontua irekitzerakoan. Gainera, libretarekin hainbat eragiketak (ordainketak helbidera daitezke, transferentziak egin, kreditu eta zordunketa txartelak lortu,...) egin ditzakegu bankura fisikoki joan gabe (Internet bidez), libreta izenduna eta besterenezina da eta.

Libreta edo aurrezki kontu motei dagokienez, banku bakoitzak bere tipologia eskaintzen du. Jarraian, ohikoenak zehazten dira (2.5 taula)

Aurrezki-libreta arrunta Libreta de ahorro ordinaria	Libreta honek hainbat zerbitzu ahalbidetzen ditu, hala nola: ordainketak eta sarrerak helbideratzea, lotutako txartela eta kutxazain automatikoaren bidez eskudirua edukitzea.
Aurrezki –libreta zehatza Libreta de ahorro específica	Helburua aurrezkia sustatzea da. Horien artean, haur eta gazteentzako aurrezki-libreta nabarmentzen da. Kontu mota horietan, titularra adingabea da, eta legezko tutoretza duenak sinatu behar du eskudirua. Kontu honek ez du komisiorik, helbideratzeak onartzen ditu eta, gainera, interesen ordainsari handiagoa du eta erabateko likidezia du.

Etxebizitza aurrezki-kontua. Ageriko gordailua da erabilgarritasun osoarekin, titularren ohiko etxebizitza erosi edo eraberritzeko aurrezkia pilatzea helburu duena. Ohiko etxebizitza erosi edo eraberritzeko kontuan sartuko den zenbatekoari, ezarrita dagoen zerga-arloko araudiaren baldintzak ezarriko zaizkio.

Gaur egun kontu korrante eta aurrezki-kontuen arteko aldeak ia desagertu egin dira eta askotan bi produktuak nahastu egiten dira.

5. Epe finkorako ezarpenak (Imposiciones a Plazo Fijo)

Epe finkorako ezarpenak diru-gordailu kontratuak dira. Bezeroak kapital bat gordailutzen du bankuan, eta, aldi berean, gordailuen zenbatekoak hitzartutako epe batean mantentzeko konpromisoa hartzen du. Trukean, bezeroak interes-tasa bat kobratuko du. Interes-tasa hori ageriko gordailuarena baino altuagoa izango da, zeren eta erakundeak kapitala eskuragarri ez izatea sarituko duen.

Gordailu mota hori libreta baten bidez gauzatzen da; non jasoko diren egindako ezarpenak, epemugak, berriztapenak eta diru-ateratze guztiak.

Libreta izenduna eta besterenezina da; ezin da funtsik atera, ez bere aurka txekerik igorri, ezta ordainketa agindurik egin ere. Gainera, ezin dira ordainketak edo kobrantzak helbideratu. Bezeroak mugaeguna baino lehen gordailututako kapital guztia edo zati bat erabili behar badu, egin dezake, baina horrek interesak murriztuz zigortuko du.

Gordailuaren epea aldagarria izan daiteke, hilabete batetik epe luzeago bat arte. Murrizketa horiek kontuan izanik, gordailuen interesak ere handiagoak izango dira kontu korrante edo aurrezki-kontuetakoak baino. Horrela, gordailuaren epea zenbat eta luzeagoa izan, interes mota handiagoa izango da. Titularrak erakundean irekita daukan kontu korrantean edo aurrezki-kontuan sartzen dira interesak.

3 aldagai hauek hartu behar dira kontuan:

1. **Likidezia.** Kontrakoa itundu ezean, mugaeguna baino lehen ezereztu daitezke. Kapitala ez da ukituko, baina bai sortutako interesak, komisio batekin zigortuko baitira.
2. **Segurtasuna.** Gordailuak finantza-erakundeak eta Gordailuak Bermatzeko Funtsak bermatzen dituzte.
3. **Errentagarritasuna.** Aldatzen da egoera ekonomikoaren arabera.

3. ARIKETA

Duela 3 hilabete banku-erakunde batean **6 hilerako epe finkorako ezarpen** bat egin genuen. Harrezkero, konturatu gara aurreikusia ez geneukan diru-premia dugula. Gure kontuak baino interes handiagoa kobratuko digun kanpo baliabiderik erabili dezakegu? Eta zer egin behar dugu?

4. ARIKETA

1. Aktiboko eragiketak dira...

- a) banku-maileguak
- b) aurrezki-kontuak
- c) alojera-kutxak (cajas de alquiler)

2. Pasiboko eragiketak dira...

- a) kreditu-kontuak
- b) aurrezki-kontuak
- c) gastu-kontuak

3. Gaur egun zenbat digitu ditu banku-kontuko zenbakiak?

- a) 20
- b) 19
- c) 24

4. Zerbitzuak dira...

- a) efektuen deskontua
- b) maileguak
- c) kobrantza kudeaketan dauden efektuen kudeaketa

5. Aurrezki-kontu batean egindako 300 euroko ordainketa edo abonua...

- a) hartzekoan jasoko da.
- b) zorrean jasoko da.
- c) saldoa da.

6. Aurrezki-kontu batean egindako 300 euroko zordunketa (diru-irteera)...

- a) zorrean jasoko da.
- b) hartzekoan jasoko da.
- c) saldoa da.

7. Baterako kontua...

- a) bereizi gabea da.
- b) mankomunatua da.
- c) banakakoa da.

8. Banku-kontuak, titulartasunaren arabera,...

- a) kolektiboak izan daitezke.
- b) banakakoak izan daitezke.
- c) Aurreko biak.

9. Eskudirua ateratzeko banku-kontuko onuradun guztien sinadura behar bada, kontua...

- a) banakakoa da.
- b) mankomunatua da.
- c) solidarioa da.

10. Banku-erakundeek publikoaren funtsak biltzen dituztenean,...

- a) pasiboko eragiketak egiten dituzte.
- b) aktiboko eragiketak egiten dituzte.
- c) zerbitzu-eragiketak egiten dituzte.

11. Ezarpena da...

- a) kontu batetik dirua ateratzea.
- b) kontu batean dirua sartzea.
- c) Aurrekoetako bat bera ere ez.

12. Eskurakoa da...

- a) kontu batetik dirua ateratzea.
- b) kontu batean dirua sartzea.
- c) Aurreko bat bera ere ez.

13. Kontu korrontea iraungi daiteke (caducar)...

- a) titular bakarra hiltzen denean.
- b) pertsona juridikoaren porrot-aitorpena dagoenean.
- c) Aurreko biak zuzenak dira.

14. Zorpekoa edo zenbaki gorriak daude...

- a) interesak ordaintzen ditugunean.
- b) Interes mota % 2 baino altuagoa denean.
- c) kontuan saldo nahikorik eduki gabe dirua ateratzen dugunean.

15. Kontu korronteko titularraren eskubidea da...

- a) txeki-taloitegiak gordetzea.
- b) interesak aldizka jasotzea.
- c) helbide aldaketen berri ematea.

16. Kontu korrante batetik funtsak atera daitezke...

- a) kutxazainen bidez.
- b) txeki bidez.
- c) Aurreko biak zuzenak dira.

17. Zein da kontu korrante eta aurrezki-kontuaren arteko aldea?

- a) Aurrezki-kontuak kontu korranteak baino operatiboagoak dira.
- b) Kontu korranteak aurrezki-kontuak baino interes handiagoak ematen ditu.
- c) Aurrezki-kontuak saldo egonkorragoak ditu (saldos más estables).

18. Aurrezki-kontuak...

- a) libreta bat dauka.
- b) interesak ematen ditu.
- c) Aurreko biak zuzenak dira.

19. Epe finkorako ezarpenetan...

- a) sortutako interesak kontu korrontean edo aurrezki-kontuan sartuko dira.
- b) Interes mota ageriko gordailuei aplikatzen diena baino altuagoa izango da.
- c) Aurreko biak zuzenak dira.

20. Epe finkorako ezarpenetan funtsak epemuga baino lehen ateratzen badira...

- a) nominala eta interesak bermatzen dira.
- b) interesak bermatzen dira.
- c) nominala bermatzen da.

5. ARIKETA

Adierazi hauetako zein jartzen diren kontu korronteko zorrean eta zein hartzekoan:

- a) Bezeroaren aldeko interesak (intereses a favor del cliente):
- b) Aurreko saldo zorduna:
- c) Bezeroak zenbateko bat eskudirutan sartzea:
- d) Ordainketa edo abonua eskudirutan:
- e) Ordaindu beharreko txekia:
- f) Nominaren abonua:
- g) Bezeroaren transferentzia-agindua:
- h) Gure igorpena bezeroaren kargura (nuestra emisión a cargo del cliente):
- i) Diru-ateratzea:
- j) Gure kobrantza bezeroaren kontutik:

BANKUEN AKTIBOKO ERAGIKETAK

1. Aktiboko eragiketak

Kreditu-erakundeek, aktibo-eragiketen bidez, enpresek eta partikularrek (bezeroek) dituzten baliabideen beharra finantzatzeko. Bezero horiek, era berean, baliabideak eta sortzen diren interesak itzultzeko konpromisoa hartzen dute (kobratzeko eskubidea).

Aktiboko edozein eragiketa kontratu batean islatzen da, eta kreditu-erakundeek berme materialak eta pertsonalak eskatzen dizkiete mailegu-hartzaileei.

Aktiboko eragiketa ohikoenak hauek dira: deskontu-eragiketak, maileguak, kredituak eta banku-abala.

Kreditu-erakundeetako aktiboko eragiketak epemugaren arabera sailka ditzakegu:

- Epe laburreko eragiketak: efektuen deskontua, aurrerakinak, kreditu-txartelak...
- Epe luzeko eragiketak: maileguak orokorrean.

AKTIBOKO ERAGIKETAK



PASIBOKO ERAGIKETAK



Interesak kobratzen ditu

Interesak ordaintzen ditu

2. Merkataritza-efektuak eta deskontua

Sarritan, enpresek ordainketa geroratuekin egiten dituzte salmentak, eta **merkataritzako efektuak** izeneko dokumentuen bidez gauzatzen dira (kanbio-letrak, ordaindukoak...). Efektu horiek finantza-erakunde bati laga (ceder) ahal zaizkio, kobrantza aurreratzeko. Enpresek kanbio-letra eskudiru bihurtzeko bi aukera dituzte:

- Enpresak likidezia lortzeko premiazko beharrianik ez badauka, letraren epemuga arte zain egongo da, eta letra banku-erakundearen zerbitzuaren bidez kobratuko du. Zerbitzu honi kobrantza kudeaketa deitzen diogu.
- Enpresak, dirua berehala behar izanez gero, deskontu komertzialera joko du.

Deskontu komertziala kontratu bat da. Kontratu horretan, finantza-erakunde batek bere bezeroari aurreratzen dio hirugarren batekin duen kreditu mugaeguneratu gabearen zenbatekoa (importe no vencido), eta zenbateko horri balizko interesak, gastuak eta komisioak kenduko dizkio.

Epemuga iristen denean eta merkataritza-ondoriorik ordaintzen ez denean, bide judizialera jo dezakegu eta zordunaren ondasunak enbargatu, zorra eta kalteak ordaintzeko.

2.1 Balio efektiboa

Letra deskontatzean kontu korrontean abonatu dugutena –balio efektiboa– honela kalkulatu dugu:

Effektiboa = Tituluaren nominala (idatzitako zenbatekoa) - interesak-komisioak (nominalaren %)-gastuak

Bankuek aplikatzen duten interes-tasa aldakorra da; deskontu egunen arabera eta banku eta bezeroaren arteko harremanaren arabera alda daiteke.

Deskontu egunak lortzeko, deskontuaren balio-dataren eta letraren epemugaren artean dauden egunak zenbatzen dira.

Adibidea. Letra batek prozesu hau jarraituko du:

- A enpresak B enpresari salgaiak saltzen dizkio 15.000 euroren truke, fakturan agertzen den bezala. Salgaiak letra baten bidez ordainduko dira, 90 egunean.
- A enpresak letra estankoan erosten du (letra erostean tinbrea ordaintzen da). A enpresak letra igortzen du eta B enpresari –fakturarekin batera– bidaltzen dio onartzeko.
- B enpresak onarpena sinatzen du eta zordunduko den banku-helbidearen datuak betetzen ditu. Jarraian, A enpresari bidaltzen dio.
- A enpresak letra deskontatzera eramaten du epemuga baino 60 egun lehenago. Bankuak letraren nominala kontuan sartuko dio eta eragiketaren gastuak kontuan zordunduko dizkio.
- A enpresaren bankuak A enpresari eragiketaren laburpena bidaliko dio, deskontatutako efektuen likidazio agiriarekin batera.
- Letraren epemuga heltzen denean, X enpresaren bankuak letra kobratuko dio Y enpresaren bankuari.
- B enpresaren bankuak B enpresari letraren ordainketaren berri emango dio eta laburpena bidaliko dio zordundutako zenbatekoarekin batera.

3.Banku-mailegua

Mailegua kontratu mota bat da. Hemen Kreditu-erakundeak (mailegu-emaileak) diru finko kopuru bat ematen dio bezeroari (mailegu-hartzaileari); bezeroak, berriz, utzitako dirua eta adostutako interesak itzultzeko konpromisoa hartzen du, hitzartutako eran eta epean.

Maileguaren kasuan, bezeroak maileguaren zenbateko osoa jasoko du banku-kontuan (kontu korrante edo aurrezki-kontuan) kontratua sinatzen duenean. Bezeroak mailegua itzuli dezake ordainketa bakar baten bidez edo aldizkako ordainketen bitartez (urtekoak, sei hilekoak, hiruhilekoak, hilekoak...).

Maileguak sailkatzeko hainbat irizpide (criterios) erabili daitezke:

Irizpideak	Mailegu motak
Erabileraren arabera	• Kontsumora bideratzen direnak (oso zenbateko altua ez duten beharrak asetzeko: bidaia, altzariak...) • Ekoizpena bideratzen direnak
Bermeen arabera	• Pertsonalak • Errealak
Forma aldetik	• Poliza bidez formalizatzen direnak • Eskritura publikoan formalizatzen direnak
Interes motaren arabera	• Interes aldakorrek • Interes finkoak
Amortizazioaren arabera	• Diru-itzultze bakarrek • Aldizkako kuotak dituztenak

Mailegua aktibo-eragiketa nagusia da, eta enpresek, oro har, epe luzera finantzatzeko erabiltzen dute

Hainbat irizpide (criterio) dauden arren, maileguak emateko garaian gehien erabiltzen dena **bermeen (garantía) arabera** da.

3.1 Berme pertsonaleko maileguak

Berme pertsonaleko maileguak pertsona fisiko edo juridikoei ematen zaizkie hainbat helburutarako.

-Pertsona fisikoek mailegu horiek kontsumora bideratzen dituzte, oso zenbateko altua ez duten beharrak asetzeko: ibilgailu bat erosteko, etxebizitza konpontzeko...

-Eta pertsona juridikoek aktibo korrontea finantzatzeko erabiltzen dituzte. Amortizazio-epea urte bat eta bost urte artekoa izaten da.

Berme pertsonaleko mailegua jasotzen dutenak oraingo eta etorkizuneko ondasun guztiekin hartutako betebeharren erantzule izango dira.

Mailegu horiek ematerakoan, banketxeak bezeroaren egoera pertsonala eta ekonomikoa aztertuko du (diru-sarrerak, harekiko harremana...), baita abal-emaileena ere. Mailegu-hartzaileek ordaintzen ez dutenean, abal-emaileek mailegua ordaintzeko betebeharra dute.

Tipos de garantías en las operaciones activas	
Garantías personales	Son aquellas operaciones de crédito garantizadas por el patrimonio presente y futuro del cliente bancario y, en caso de que existan, de los avalistas, sin que la entidad tenga un derecho preferente sobre algún bien en concreto de esas personas. Por tanto, si el cliente no devuelve el dinero, su obligación no se extinguirá y cualquier bien futuro estará sujeto al reembolso de la operación activa y de sus intereses. Generalmente, para hacer efectiva la garantía personal con mayor rapidez, el contrato se realiza en una póliza mercantil intervenida por un notario. De esta forma no hay que demos-

Banku-erakundeek berme pertsonaleko maileguak emateko honako hauek egiten dituzte:

- Eskatzailearen (del solicitante) diru-sarrerak egiaztatzen dituzte. Horretarako, kasuaren arabera, errenta-aitorpena, nominak, balantzeak, galdu-irabazien kontuak... eskatuko dituzte.
- Eskatzaileak bankuarekin daukan harremana aztertzen dute: bankuko bezeroa den ala ez, seriotasuna, izandako esperientzia....
- Txostenak biltzen dituzte beharrezkoak iruditzen zaizkien iturrietatik.
- Eskatzailearen egoera pertsonala eta familiarra aztertzen dute: lanean edo langabezian dagoen, ezkondua edo ezkongabea den, seme-alabarik duen...
- Kasu batzuetan, eskatzailearen ondarea eta abal-emaileen ondarea zehaztu behar dute.

Banku-erakundeak eskatzailearen diru-sarreraren eta gastuen arteko erlazioa ere aztertuko du, eskatzailea mailegua bueltatzeko gai izango den ikusteko.

- Mailegua amortizatzeko epeak ezartzerakoan, banku-erakundeak eskatzailearentzat egokiak edo arrazoizkoak izan litezkeen epeak ezarriko ditu.

Berme pertsonaleko mailegua **mailegu-poliza** izeneko agiri baten bidez formalizatzen da. Mailegu-poliza kontratu bat da, eta alderdiek (erakundea, bezeroa eta abal-emailea, izanez gero) eragiketaren baldintza orokorrak eta partikularrak betetzeko konpromisoa hartzen dute.

Esklaboaren bermea

HIPOTEKA-MAILEGUAK EMATEKO BALDINTZAK GOGORTU DITUZTE FINANTZA ERAKUNDEEK, ETA HORI GUTXI BALITZ BEZALA, ABAL-EMALEEI ESKATZEN DIETE ARGI ERAKUTS DEZATELA ZORRAK ORDAINTEKO GAI IZANGO DIRELA



"Egun on, banku-abalik baduzu?". Aurrean daukatenaren izena jakitea baino garrantzitsuagoa da zenbait finantza erakunderentzat aurreko hori ongi hornituta dagoen jakitea, eta, horrexegatik, lehenik abalaren berri galdetzen dute, eta gero, komeni bada, izena eta gainerakoak eskatzen dituzte. Horra lehen estatusuna hipoteka-mailegu baten eske doanarentzat. Gaur egun, izan ere, bezeroak erakutsi arren zorrak ordaintzeko gai dela, banku eta kutzak ez dira lasai geratzen, eta ekonomikoki ongi babes-tua dagoenari soilik ematen dizkiote maileguak, arazo ekonomikoek bezeroa hondoratzen badute ere... 2007. urtetik hona, finantza krisia lehertu zenetik, alegia, jende asko geratu da zorrak ordaindu ezin eta epeak atzeratu beharrean; urte hartan, % 0,40 ziren (ehunetik bat ere ez), eta 2009ko otsail bukaeran, berriz, % 4,14 (ehunetik

lau baino gehiago dabilta mailegua ordaindu ezinik). Hori dela eta, bankuek gogortu egin dituzte maileguak emateko baldintzak. Orain ez dute ematen mailegurik etxebizitzaren % 100 finantzatzeko, ez dute onartzen familia baten hileko diru sarreraren % 40 baino gehiago erabiltzea mailegua ordaintzeko, edo ez dute eskaririk aintzat hartzen hipoteka-abalik eduki ezean. Askotan, gurasoek ematen diete abala seme-alabei, finantza erakundeek ikus dezaten euren bezeroek babes ekonomiko sendoa dutela. Abal-emaile askok, ordea, ez dute zehatz jakiten zenbaterainoko konpromisoa hartzen ari diren eta zer ondorio etorriko zaizkion baldin eta mailegu-jabeak ez badu ordaintzen (azken batean, abal-emaileak dira erantzule nagusiak). Gauza asko aldatu dira aspaldi honetan, eta abal-emailearen inguruan ere gertatu dira aldaketak:

orain, azterketa zaila eginarazten diete abal-emaile izan nahi dutenei, eta han erakutsi behar dute euren finantza-gaitasuna zenbaterainokoa den.

Zer da hipoteka-abal bat?

Era askotako abalak daude (alokairu-abala, bankuen zor jaulkipenetarako Espainiako Estatuak ematen duen abala...), baina egoera ekonomikoa hainbestearaino zaildu denetik, hipoteka-abala bihurtu da guztietan ezagunena. Definizio bat ematen hasita, hau izan liteke: mailegu bat ordaintzeko bermea bere borondatez ematen duen pertsona da, mailegu-jabeek eta etxebizitza bereganatuko dutenek ezin aurre egin izango baliete ere hitzemandako ordainketei. Berak bermatzen die banku eta aurrezki kutxei hileroko letrak jasoko dituztela. Pertsona horrek, beraz, arrisku bat hartzen du, eta ezin esan txikia denik ere: jabeak ezin badu ordaindu mailegua, abal-emaileak ordaindu beharko du oso-osorik.

Ekonomia garai oparoan zebilenean, etxebizitzak egin ahala saltzen zirenean eta eraikuntzak Espainiako BPG % 3tik gorako tasetan igotzen zuenean, banku-abalik ez zuten eskatu ere egiten (orduan, izena galdetzen zioten lehen-lehenik bezeroari). Maileguak emateko, aski zitzairen erosleek ematen zizkieten bermeak, eta ez zen beste ezein bermatzailearen beharrik. Ekonomia atzeraldian sartu denez gero, aldiz, eta bankuen negozioa gainbehera joan denetik (kalte handia egin die jendearen ordaindu ezinak), ohiko bihurtu da abala eskatzea mailegua nahi duenari.

3.2 Berme errealeko mailegua

Bezeroaren ondarearekin ez ezik, ondasun jakin baten gaineko lehentasunezko eskubidea duten abal-emaileekin ere bermatuta dauden eragiketak dira.

Son aquellas operaciones que están garantizadas, además de con el patrimonio del cliente y avalistas con un derecho preferente sobre un bien concreto.

Garantías reales

Son aquellas operaciones que están garantizadas, además de con el patrimonio del cliente y avalistas, con un derecho preferente sobre un bien concreto. En caso de incumplimiento, la entidad podrá pedir que se subaste el bien que constituye la garantía y quedarse con el importe obtenido hasta el pago de la deuda. Si en la subasta no se obtienen fondos suficientes para pagar la deuda, el cliente bancario responderá como en los préstamos personales. No obstante, cabe la posibilidad de que el contrato contenga expresamente la renuncia a la garantía personal, cosa poco frecuente en el mercado de operaciones bancarias de activo. La garantía real más habitual es la hipoteca sobre bienes inmuebles (garantía hipotecaria), que ha de inscribirse en el Registro de la Propiedad Inmobiliaria, para lo cual el contrato habrá de documentarse en escritura pública.

Berme pertsonaleko maileguez gain, banku-erakundeek beste mailegu batzuk ere eskaintzen dituzte. Horietan ezagunenak **hipoteka-maileguak** dira.

Hipoteka bermedun maileguak

Hipoteka-maileguak, orokorrean, epe luzekoak izaten dira Hipoteka-maileguak hipoteka bermedunak dira. Hipoteka-bermeak bezeroaren jabetzakoak diren ondasun higiezinaren gainean (etxebizitza, lur-sailak eta eraikinak) ezartzen dira.

Ondasun higiezinaren gaineko hipotekaren bidez, bezeroak mailegua itzultzeko betebeharra betetzen ez badu, banku-erakundeak ondasun higiezinak desjabetu (expropiar) eta enkante (subasta) publikoan jarri ditzake, zor zaiona berreskuratzeko. Hala, bezeroak ondasun higiezinaren jabetza galduko du, baina horrek ez du esan nahi horrekin zorra kitatuko denik.

Hipoteka-maileguak eskritura publikoan formalizatzen dira eta jabetzaren erregistroan inskribatzen dira.

Hipoteka-maileguak pertsona fisiko edo juridikoei ematen zaizkie eta helburu nagusia etxebizitza bat (higiezin bat) erostea izaten da, baina gerta liteke etxebizitza eraikitze, handitzeko edo eraberritzeko erabiltzea. Kasu gehienetan, higiezina ohiko etxebizitza izaten den arren, bigarren etxebizitza edo merkataritza-erabilerarako higiezina –bulegoak edo lokalak– ere izan daiteke. Finantzaketak lur-sailak erosteko helburua ere izan dezake. Amortizazio-epea bost urte eta berrogei urte artekoa izaten da.

Hipoteka-mailegua emateko, banku-erakundeak bezeroaren datu pertsonalak, ekonomikoak eta ondareari buruzkoak eskatuko ditu, batez ere ondasun higiezinaren egoerari garrantzia emanez: jabetza nori dagokion, tasazio-balioa, kargarik ez duen...

4. Kreditu-kontua

Batzuetan, enpresek dirua behar izaten dute, baina ez dakite zehazki noiz izango duten diru-premia edo zenbatekoa izango den beharko duten diru-kopurua. Egoera horietan, enpresarentzat kaltegarria izan liteke mailegu bat eskatzea edo erabiltzea. Egokiena **kreditu-kontu** bat irekitzea litzateke.

Kreditu-kontua aktiboko banku-eragiketa da; kontratu baten bidez, banku-erakundeak bezeroari –kreditu-hartzaileari– dirua behar duen heinean emango dio, edozein unetan eta edozein kopurutan, adostutako epe horretan, muga zehatz batera iritsi arte (itundutako kredituaren muga/límite de crédito pactado). Bezeroak kontuan dagoen diru guztia edo zati bat erabili dezake eta edozein unetan itzuli dezake dirua (dena edo zatika). Bezeroak eskuratutako zenbatekoa, interesak eta banku-komisioak itzuli beharko ditu, adostutako epeetan.

Maiz nahasten gara hipoteka-maileguarekin eta kreditu-kontuarekin; hala ere, desberdinak dira:

- Mailegua sinatzen denean, banku-erakundeak maileguaren zenbateko osoa bezeroaren kontuan sartzen du. Kreditu-kontua irekitzen denean, berriz, banku-erakundeak ez du ezer ematen, bezeroaren eskura diru-kopuru mugatu bat jartzeko konpromisoa hartzen du.
- Maileguan interesak ordaintzen dira jasotako zenbateko osoagatik. Kredituan, berriz, bezeroak interesak ordaintzen ditu erabilitako kopuruengatik.

Kreditu-kontua kreditu-poliza baten bidez formalizatzen da, eta, kontratu horretan jasotzen dira alderdien arteko baldintza orokorrak eta partikularrak. Polizan merkataritza-artekariak parte hartuko du, kontratuari agiri-publiko maila emateko.

4.1 Kreditu-kontuaren funtzionamendua eta ezaugarriak

Kreditu-kontuaren ohiko prozesua honako hau da:

- Banku-erakundeak kreditu-kontu bat – diru-kopuru mugatu batekin– eta kontu korrante bat –jadanik banku-erakundearen konturik ez balu– irekitzen ditu.
- Kontu bietako titularrak ordainketak egiteko kontu korrantea erabiliko du. Kontu korrantearen ordainketak egiteko saldo nahikorik ez dagoenean, banku-erakundeak kreditu-kontutik kontu korrontera intsuldatuko (traspasar) du dirua.

Ezaugarriak:

- Mailegu hartzaileak kreditu-kontura transferentziak eta diru-sarrerak egin ditzake erabilitakoa itzultzeko. Itzulketak guztizkoak edo zatikakoak izan daitezke.
- Kredituaren epemuga heltzen denean berritu daiteke nahi adina aldiz.
- Batzuetan gerta daiteke jarritako mugatik gorako zenbatekoa erabiltzea. Kasu horretan, kobratzen den interesa oso handia izango da; mugatik behera dauden saldo zordunei aplikatzen zaion baino interes handiagoa.

5. Banku-abala

Banku-abala berme-kontratua da. Horren bidez, banku-erakundeak bermatuko du bezeroak beste hirugarrenengo batzuekin bereganatutako obligazioak bete egingo dituela. Abala eta fidantza gauza bera adierazteko erabiltzen dira.

Banku-abalaren bitartez abaldunak ordaindu ezean, bankuak ordaintzeko konpromisoa hartzen du. Abaldunak bere betebeharra betetzen ez badu, abala beteko da; bankuak hartzekodunari ordainduko dio abalaren zenbatekoa. Ondoren, zenbateko hori bezero abaldunari erreklamatu dio.

Ejemplos

El empleo del aval bancario

La empresa INFORMASA contrata con el Ayuntamiento de Málaga el suministro de ordenadores para las oficinas municipales por un importe de 60 000 €. Por tratarse de un contrato administrativo, la ley obliga a que el contratista (INFORMASA) garantice su cumplimiento. Una forma de garantizarlo es presentar un aval bancario. Contrata uno con la entidad GUADAIABANK y paga el 0,25 % por comisión de estudio y el 0,75 % por riesgo, ambos exentos de IVA. El dinero que debe pagar es: $60\,000 \cdot [(0,25 / 100) + (0,75 / 100)] = 600 \text{ €}$. En el contrato con GUADAIABANK figura la cláusula "contra-aval", lo que significa que, si INFORMASA no cumple, la entidad pagará 60 000 € al Ayuntamiento, pero tiene derecho a que la empresa se lo reintegre.

6. Aktiboko beste eragiketa batzuk

Atal honetan, aktibo hutsak diren eragiketak azalduko ditugu, hala nola leasing finantzarioa eta rentinga, eta aktibo edo neutroak diren beste batzuk, hala nola faktoring eta confirming.

En este apartado explicaremos operaciones que son puramente de activo como, el leasing financiero y el renting, y, otras de activo o neutras, como el factoring y el confirming.

- **Leasinga edo finantza-errentamendua**

Ondasun higigarri edo higiezin bat erosterakoan, erosteko eta produktuaren kostu osoa bere gain hartzeko aukera dago, edo leasingaren bidez (errentamendua).

Leasing-a finantzaketa-mekanismo bat da. Horren bidez, finantza-erakunde batek (errentatzaileak), bezero eskatzaile baten (errentaria) aginduz, aktibo bat (ekipamendu-ondasunak, garraio-elementuak, ekipamendua, altzariak, etab.) eskuratzen du, erakundearen jabetzapean dagoena, eta bezeroari ematen dio, aldi baterako erabiltzeko eta gozatzeko, kuota baten aldizkako ordainketa baten truke. Kuota horretan sartzen dira lagapenaren kostua (coste de la cesión), interesak eta finantzaketa-gastuak.

Leasing-kontratuaren amaieran, bezeroak ondasuna erosteko aukera izango du, normalean kuota baten zenbatekoan.

Eragiketa hori epe luzerakoa da, kuotek BEZa jasaten dute, eta finantza-erakundeak berme gisa ezartzen du errentatzaileak (bezeroak) kuota 1 edo 2ko fidantza ordaintzea. El Leasing o Arrendamiento Financiero

Ejemplos

Funcionamiento de un arrendamiento financiero

La empresa FINOSA (arrendatario) desea adquirir una maquinaria, con una vida útil de 15 años, distribuida por GRUAS ARLANZA, SA, cuyo precio asciende a 320 000 € más el 21 % de IVA (67 200 €).

Para ello, la empresa concierta una operación de arrendamiento financiero con una entidad financiera de crédito especializada en este tipo de operaciones, CEGALEASING (arrendador), que pagará al distribuidor 387 200 € (320 000 + 67 200).

FINOSA se compromete a pagar mensualmente 10 000 € de cuota más 2100 € de IVA a la entidad, durante 3 años, además de a depositar una fianza de una cuota. Al finalizar el contrato, puede ejercer la opción de compra de la maquinaria abonando 10 000 € más IVA. La empresa adquirirá un bien valorado a los 3 años en

Leasing finantzarioak maileguarekin alderatuta duen abantaila bat da leasinean ondasunaren balioaren ia %100 finantzatzen dela, eta maileguan, berriz, finantza-erakundeak balioaren % 60 edo % 70 inguru mailegatu ohi duela. Beste abantaila bat da BEZaren ordainketa progresiboki egiten dela (kuota bakoitzean), eta ez erabat hasieran, maileguan bezala. Gainera, sozietateen gaineko zergaren tratamendu fiskala ere onuragarriagoa da finantza-errentamenduan

Bestalde, eragozpen nagusia da aplikatutako interes-tasak altuak direla.

- Renting-a

Aktibo-ondasunen erabilera finantzatzeko modu bat da. Renting-aren helburua da ondasunen erabilera lagatzea (la cesión) kuota bat ordainduz. Kuota horretan sartzen dira ondasunaren funtzionamendu eta kontserbazio egokirako beharrezkoak diren zerbitzuak (aseguruak, ordezkotzeak, aldizkako berrikuspenak, etab.).

Kuotaren zenbatekoak BEZ-a eramaten du, eta alokairuaren eta zerbitzu gehigarrien arabera finkatzen da. Leasing-ean ez bezala, renting-ean ez dago erosteko aukerarik.

Ejemplos

Operación de renting

La empresa TESA necesita tres vehículos para sus representantes comerciales y, en vez de adquirirlos, realiza una operación de renting con SILRENTING, EFC.

La entidad compra los vehículos y asumirá sus gastos de mantenimiento. A cambio, TESA pagará una cuota. Al vencimiento del contrato, TESA devolverá los vehículos a la entidad financiera, que los sustituirá por unos nuevos.



DIFERENCIAS		
LEASING	¿?	RENTING
ALTA	CUOTA MENSUAL	BAJA
Con opción de compra	TIPO ALQUILER	Alquiler o uso del bien
Seguro y mantenimientos no incluidos	GASTOS	Seguro y mantenimientos incluidos
DE 2 A 10 AÑOS	TIEMPO DE DISFRUTE	DE 6 MESES A 5 AÑOS
-Comprar el coche -Devolver el coche -Prorrogar contrato -Cambiar por otro	OPCIONES AL FINALIZAR EL CONTRATO	-Devolver el coche -Prorrogar contrato
Amortizaciones y pagos de las cuotas deducibles bajo el concepto de intereses de deudas	VENTAJAS FISCALES	Cuotas deducibles

- Factoring-a

Factoring-a enpresa baten (lagatzailea) kreditu komertzialak, prezio jakin batean, faktore bati (finantza-erakundea) lagatzean datza (consiste en la cesión), kobratzeaz arduratzeko. Horrela, enpresa lagatzaileak kobrantzak kudeatzeko eta kredituen kontabilitatea kontrolatzeko kostuak aurrezten ditu. Gainera, faktoreak kredituen zenbatekoa aurreratu dezake, baita kaudimengabezia-arriskua estali ere.

- Confirming-a

Confirming-a kontratu bat da, zeinaren bidez finantza-erakunde batek (ordainketa-berresleak edo -kudeatzaileak) enpresa baten (bezeroa) ordainketak egiten dizkien bere hornitzaileei.

Kudeatzaileak ordainketa bermatzen badu, aktiboko produktu bat izango da; enpresak funtsak edukitzearen baldintzapean jartzen badu, finantza-zerbitzu bat izango da.

- El confirming

Kontratu arriskutsua

- Abal berme bankarioa da. Bere helburua da banketxeari frogatzea, kredituaren titularra kreditua eman ahal izateko behar beste bermerik ez badu ere, titularkide bat badela, titularraren ordeaz erantzuten duena, eta, behar izanez gero, hark ordaindu gabe utzitako kopurua ordaintzeko konpromisoa hartzen duena.
- Abalak kontratu publikoa dira: notarioaren aurrean sinatzen dira. Normalena tramitea banketxeko edo kutzako bertako notarioaren bidez egitea da. Beste aukera bat notarioaren bulegotik egitea da, baina aukera hori finantza erakundearen eta bezeroaren arabera da. Hipoteka kreditu bat abalatu behar denean, sinadura banku erakundean bertan egiten da.
- Bi abal mota daude: pertsona fisikoek ematen dituztenak -abal pertsonalak- eta banku abalak, hau da, zorra ordaintzeko konpromisoa hartzen duena finantza entitatea denean.
- Abal pertsonalak oro har hipoteka eta kontsumo kredituetarako erabiltzen dira. Etxe bat erosteko, automobila eskuratzeko... senideak edo lagunak aukeratzen dira abal emaitzat. Abal hori doakoa da: titularrak ez dio abal emaitzari konpromisoa hartzearen truke ezer ordaintzen.
- Bankuko abalak enpresek erabiltzen dituzte gehienbat -banku erakundeek hirugarrenen aurrean abalatzen dituzte-, baina gero eta gehiago etxebizitzak alokatzeko kontratuetan ere erabiltzen dira: jabeak, maizterrak ordaintzeari utziko dio, edo adostu baino lehenago etxetik alde egingo duen edo zer edo zer puskatuko duen beldur, fidantzaz gainera, bankuaren abal bat eskatzen du, 4 edo 5 hilabetetako alokairuaren parekoa.
- Bankuko abalak ez dira doakoak: bankuak edo kutxak, abal emaile den heinean, kredituaren titularrari komisio bat eskatuko dio. Jabeek maizterrei eskatzen dizkieten eta teoriar horiek ordaindu behar dituzten bankuko abaletan aukera dago gastuak bi aldeetara erdibana egiteko. Borondate oneko seinaleztat hartzen da maizterrak abala onartzea, eta horrek jabea lasaitu egingo du, eta, ondorioz, jabea ere eska dakioke borondate horri abalaren kostuaren erdia bere eginez erantzun dezan.

3. irudia: Abalatzeak arrisku ekonomiko

handia dakar artikulutik hartua. Iturria, Eroski Consumer aldizkaria. (2003/12/01)

7. Kontu korrontean ordaintzeko edo kobratzeko erabiltzen diren dokumentuak

Enpresek kontu korrontean zordunduta kobrantzak eta ordainketak egin ditzaten, bezeroei mota horretako eragiketak egiteko aukera ematen dieten dokumentu batzuk erabiltzen dira. Besteak beste, txekeak eta ordaindukoak dira aipagarrienak.

A. Txekea

Txekea merkataritza-dokumentu bat da, eta, horren bidez, banku batek zenbateko jakin bat ordaintzeko betebeharra hartzen du bere gain, bezero baten aginduz eta bere kontu korrontean zordunduta (por orden de un cliente y cargao a su cuenta).

Ordaintzeko oso erabilgarria da. Bestalde, dokumentua jasotzen duenak kobratzeko aukera izango du, edo beste banku batean sartu ahal izango du, bere kontuan ordaintzeko. Ikuspegi formaletik, honako aipamenak jaso beharko ditu:

Diagrama bat txeke baten osaketaren elementuak azaltzeko, zenbaki 1-8 erabiliz. 1. Txekearen deitura. 2. Eurotan adierazita dagoen zenbatekoa ordaintzeko agindu garbia eta sinplea. 3. Zenbatekoa zifretan. 4. Zenbatekoa letretan. 5. Ordaindu behar duenaren izena, igorriarena, derrigorrean banku bat izango dena. 6. Ordainketaren tokia. 7. Txekearen jaulkipen data eta tokia. 8. Txekea jaulkitzen duenaren sinadura, igorlearena.

1. Txekearen deitura.
2. Eurotan adierazita dagoen zenbatekoa ordaintzeko agindu garbia eta sinplea. Txekea kobratu behar duena agertuko da.
3. Zenbatekoa zifretan.
4. Zenbatekoa letretan.
5. Ordaindu behar duenaren izena, igorriarena, derrigorrean banku bat izango dena.
6. Ordainketaren tokia.
7. Txekearen jaulkipen data eta tokia.
8. Txekea jaulkitzen duenaren sinadura, igorlearena.

Txekeak jaulkitzean (al emitir), honako hauek hartu behar dira kontuan:

- ▶ Zenbakitan idatzitako kopurua eta letratan idatzitakoa bat ez badatoz, txekea ez da baliogabetzen, letraz idatzitakoa kontuan izango da.
- ▶ «Pagar por este cheque a...» klausulan «**eramaileari**» (portador/a) ager daiteke, edo pertsona fisiko edo juridiko baten izena «**txeke izenduna**» (nominativo).
- ▶ Bankuan txekeak kobratzeko, horien titularrak funtsak izan beharko ditu.
- ▶ Bezeroak (**libratzaileak**) jaulkitako txekearen zenbatekoa baino funts gutxiago baditu gordailuan, bankuak funts horien zenbatekoan ordaindu beharko du, gainerakoa ordaindu gabe geratuko da.
- ▶ Espainian 15 eguneko legezko epea dago kobrantzarako txeke bat aurkezteko, indar juridiko berezia galdu gabe, txekean jaulkipen-data gisa agertzen den egunetik zenbatzen hasita.

Txeke motak:

Eramaile-txekea (cheque al portador)	Txekean idatzita dago "páguese este cheque alportador". Horrela edozein pertsonak kobratu dezake txekea leihatilan edo kontu batean sartu.
Txeke izenduna (cheque nominativo)	Pertsona jakin baten izenean emititzen da, eta NANA aurkeztuz eta sinadura atzealdean jarrita baino ezin da kobratu.
Txeke adostua (cheque conformado)	Txeke arrunta da. Bertan, bankuak (libratua) klausula bat txertatzen du, eta klausula horren bidez egiaztatzen da egiazkoa dela eta libratzailearen kontuan nahikoa funts dagoela ordaintzeko. Bankuak 15 egunez atxikiko ditu funtsak, eta txekearen atzealdean idatziko du.
Txeke gurutzatua (cheque cruzado)	Ezin da zuzenean kobratu; edukitzaileak banku-kontu batean sartu behar du. Helburua da galtzeko edo lapurtzeko arriskua saihestea. Zeharkako bi lerro paraleloren bidez irudikatzen da. Barren artean "Banco" edo/eta "Cia" idazten da.
Kontuan ordaintzekoa (Para abonar en cuenta)	Txekearen igorleak edo hartzaileak eskudirutan ordaintzea debekatzen du, aurrealdean eta zeharka "kontuan ordaintzeko" jarriz.

BANCO EUROPEO
Avenida de las Delicias, 77
41017 Sevilla

CCC
IBAN

ENTIDAD	OFICINA	DC	N.º CUENTA
0077	1177	23	6000078787

ES34 1111 2222 3333 4444 5555

Eur. #1200,00#

Páguese por este cheque a Francisco Valle Almendrales

Euros #Mil doscientos#-----

Serie N.º 0.424.971-0 7000-0

Sevilla

doce

de

mayo

de 20

Consignar la fecha en letra

Firma

Fdo. 

No doblar

Fig. 2.8. Cheque nominativo.

BANCO EUROPEO
Avenida de las Delicias, 77
41017 Sevilla

CCC
IBAN

ENTIDAD	OFICINA	DC	N.º CUENTA
0077	1177	23	6000078787

ES34 1111 2222 3333 4444 5555

Eur. #1200,00#

Páguese por este cheque a Francisco Valle Almendrales y cía.

Euros #Mil doscientos#-----

Serie N.º 0.424.971-0 7000-0

Sevilla

doce

de

mayo

de 20

Consignar la fecha en letra

Firma

Fdo. 

No doblar

Fig. 2.9. Cheque cruzado general.

BANCO EUROPEO
Avenida de las Delicias, 77
41017 Sevilla

CCC 0077 OFICINA 1177 DC 23 N.º CUENTA 6000078787
IBAN ES34 1111 2222 3333 4444 5555

Páguese por este cheque a Francisco Valle Almendrales
Euros #Mil doscientos#
Serie N.º 0.424.971-0 7000-0

PARA ABONAR EN CUENTA

Sevilla, doce de mayo de 20
Consignar la fecha en letra Firma
Fdo.

Fig. 2.11. Cheque para abonar en cuenta.

BANCO EUROPEO
Avenida de las Delicias, 77
41017 Sevilla

CCC 0077 OFICINA 1177 DC 23 N.º CUENTA 6000078787
IBAN ES34 1111 2222 3333 4444 5555

Páguese por este cheque a Francisco Valle Almendrales
Euros #Mil doscientos#
Serie N.º 0.424.971-0 7000-0

Sevilla, doce de mayo de 20
Consignar la fecha en letra Firma
Fdo.

No doblar

Conforme y registrado en la cuenta corriente y valadero hasta inclusive por euros, de Sevilla, Banco de Agencia n.º Por poder

Fig. 2.12. Cheque conformado.

B. Ordaindukoa

Ordaindukoa titulu edo kreditu-agiri bat da, zeinaren bidez pertsona batek (igorlea edo sinatzailea) beste bati (edukitzailea) data eta leku jakin batean zenbateko bat ordaintzeko obligazioa hartzen duen.

Banco Ibérico
Plaza de Cervantes, 30
28001 Alcalá de Henares (Madrid)

CCC 1234 OFICINA 5678 DC 90 N.º CUENTA 1234567890
IBAN ES34 1234 5678 90 1234567890

Vencimiento de de 20 Eur €
a Euros de de
Serie N.º

Por este pagaré me comprometo a pagar el día del vencimiento indicado
(La fecha debe consignarse en letra)

No doblar

- 1 Denominación de «pagaré» inserta en el título.
- 2 El vencimiento o la fecha en que deberá abonarse.
- 3 El importe en cifras y en letra de la cantidad que se va a abonar.
- 4 El nombre de la persona a quien ha de efectuarse el pago.
- 5 El lugar de pago.
- 6 La fecha y el lugar de emisión del pagaré.
- 7 La firma de la persona que expide el pagaré (librado).

1. Ordaindukoaren deitura.
2. Epemuga edo ordaindu beharreko data.
3. Zenbatekoa zifretan.
4. Ordainketa egin behar zaion pertsonaren izena.

5. Ordaintzeko tokia.
6. Zor-agiriaren jaulkipen-data eta -lekua.
7. Zor-agiria ematen duen pertsonaren sinadura.

Reverso

8. Espacio para rellenar el endoso y aval.

Ordaindukoa, letra bezala, deskontatu egin daiteke (bankura eraman dirua aurreztu dezaten) bere edukitzaileagatik, baina adi egon beharko du ordain-agiria bera egiteko erabiltzen den formulari, deskontuak endosatua izateko aukera baitakar, "**a la orden**" formulak endosoa ahalbidetzen du, eta "**no a la orden**" formulak, berriz, esanbidez eragozten du.

Caso práctico 5

La empresa CUR, S.A., dedicada a la compra-venta de material deportivo de alta gama, con domicilio social en la C/ Ebro, 27, de Logroño, CP 26007, vende material a Gimnas, S.L., domiciliada en la C/ Plata, 22, de Zaragoza, CP 50017, por importe de 5 740 € el día 22 de septiembre de 201_.

El día 27 del mismo mes se efectúa la entrega del material, comprobando la empresa receptora el material y dando el visto bueno. El día 30 de septiembre emite un pagaré «no a la orden» con vencimiento el día 24 de octubre contra su cuenta corriente. Cumplimenta el pagaré correspondiente.

Solución

BANCO EL PILAR

Domicilio de pago
C/ El Cid, 22
50007 Zaragoza

Vencimiento 24 de octubre de 201_ Eur. # 5 740,00#

Por este Pagaré, me comprometo a pagar el día del vencimiento indicado

A CUR, S.A.
Euros #Cinco mil setecientos cuarenta euros
Zaragoza, treinta de septiembre de 201_

Serie H2 N.º 5.676.449 4 [4000-2] Lugar de emisión y fecha en la letra P.P.

4321 0001 22 1100223344 4000

PAGARÉ

Txekearen eta ordaindukoaren dokumentuak oso antzekoak dira. Alde nagusia da ordaindukoak mugaeguna duela, eta, beraz, ezin dela kobratu ezarritako data baino lehen. Bi dokumentuak banketxeak ematen dituen taloitegietan jasotzen dira, bezeroek eskatu ondoren.

C Kanbio-letra: balio-titulu bat da, eta, horren bidez, pertsona batek (*libratzailea*) beste bati (*libratua*) agintzen dio diru-kopuru jakin bat ordain diezaiola, tituluaren epemugan, hirugarren pertsona bati, hartzaileari edo edukitzaileari (poseedor). Kanbio-letrak, aurrealdean, honako kontzeptu hauek jaso behar ditu:

- 1 Denominación de *letra de cambio* insertada en el título.
- 1.1 Mandato de pago puro y simple.
- 1.2 Cantidad que debe figurar en cifras.
- 1.3 Cantidad en letras.
- 2 Nombre de la persona que ha de pagar, denominada librado.
- 3 Vencimiento de la letra.
- 4 Lugar donde ha de efectuarse el pago (normalmente un banco).

- 5 Nombre de la persona a la que ha de hacerse el pago, denominada tenedor o tomador.
- 6 Lugar del libramiento. Es decir, localidad donde se extiende el efecto.
- 7 Fecha de libramiento: día, mes y año en que se extiende la letra.
- 8 Firma, nombre y domicilio de quien emite la letra, denominado librador.
- 9 Moneda en la que se extiende el título: euros, dólares, etc.

1. Tituluan sartutako kanbio-letraren izena.
 - 1.1 Ordainketa huts eta soileko agindua.
 - 1.2 Zenbatekoa zifretan.
 - 1.3 Zenbatekoa letretan
2. Ordaindu behar duen pertsonaren izena, libratzailea izenekoa.
3. Letraren epemuga.
4. Ordaintzeko tokia (normalean bankua).
5. Ordainketa egin behar zaion pertsonaren izena, hartzaileari edo edukitzaileari izenekoa.
6. Igorpenaren lekua. Hau da, efektua igortzen den herria.
7. Igorpen-data: letra zein egun, hilabete eta urtetan luzatzen den.
8. Letra jaulkitzen duenaren sinadura, izena eta helbidea, igorle deritzona.
9. Titulua zer dibisatan dagoen.

- 10 **Aval.** Tiene como finalidad garantizar el pago de la letra de cambio al vencimiento, de modo que quien avala asume, junto con el librado, la responsabilidad de pago. Los datos que deben figurar son los siguientes:
 - Librado o aceptante de la letra.
 - Nombre, domicilio y firma del avalista: persona que garantiza el pago.
 - Fecha en que se produce el aval.

- 11 **Endoso.** Transmisión del derecho de cobro de la letra a un tercero. La letra se puede endosar tantas veces como se quiera. Los datos que deben figurar son estos:
 - Nombre, domicilio y firma del endosante: persona que cede el derecho de cobro de la letra.
 - Nombre y domicilio del endosatario: persona que adquiere los derechos de cobro y se convierte en tomador o tenedor de la letra.
 - Fecha en la que se produce el endoso.

10. Abala: Kanbio-letraren ordainketa epemugan bermatzea du helburu, abalatzen duenak bere gain har dezan, libratuarekin batera, ordaintzeko erantzukizuna. Datu hauek agertu behar dute:

- Letra jaulki edo onartu duena.

- Abal-emailearen izena, helbidea eta sinadura: ordainketa bermatzen duen pertsona.

- Abala noiz eman den (data).

11. Endosoa: Letra kobratzeko eskubidea hirugarren bati eskualdatzea. Nahi adina aldiz endosatu daiteke letra.

Datu hauek agertu behar dute:

- Endosatzailearen izena, helbidea eta sinadura: letra kobratzeko eskubidea lagatzen duen pertsona.

- Endosu-hartzailearen izena eta helbidea: kobrantza-eskubideak eskuratu eta letraren hartzaile edo edukitzaile bihurtzen den pertsona.

- Endosua egin zeneko eguna.

ARIKETA

1. Banku-erakundearentzako aktiboko finantza-eragiketak dira...

- a) kreditu-kontua
- b) banku-deskontua
- c) Biak

2. Banku-erakundearentzako aktiboko finantza-eragiketak dira...

- a) etorkizuneko ordainketa-eskubideak
- b) etorkizuneko kobrantza-eskubideak
- c) Biak

3. Deskontu komertziala...

- a) hipoteka-maileguen ordainagirien gainean egiten da.
- b) aurrezki-kontuen gainean egiten da.
- c) merkataritza-efektuen gainean egiten da.

4. Efektiboa eta nominala:

- a) Nominala efektiboa baino txikiagoa da.
- b) Nominala efektiboa baino handiagoa da.
- c) Gauza bera dira.

5. Hipoteka-mailegua...

- a) jabetzaren erregistroan inskribatu behar da.
- b) banku-mailegua da.
- c) Biak zuzenak dira.

6. Hipoteka-maileguak...

- a) eskritura publikoan formalizatzen dira.
- b) berme pertsonaleko maileguak dira.
- c) epe laburreko maileguak dira.

7. Hipoteka-maileguak...

- a) pertsona fisikoei soilik ematen zaizkien maileguak dira.
- b) hipoteka-bermeak ondasun higigarrien gainean ezartzen dira.
- c) beste finantzaketa mota batzuek baino interes mota baxuagoa izaten dute.

8. Berme pertsonaleko maileguak...

- a) zenbateko altuak dituzten beharrak asetzeko erabiltzen dira.
- b) banku-erakundeak ez du eskatzailearen egoera ekonomikoa kontuan hartzen.
- c) berme pertsonaleko mailegu bat jasotzen dutenek gaurko eta etorkizuneko ondasun guztiekin erantzungo diete hartzen dituzten betebeharrei.

9. Mailegua ematerakoan mailegu-emaileak beti ikertzen du mailegu-hartzailearen egoera:

- a) Bai
- b) Ez
- c) Batzuetan

10. Aukera ezazu erantzun zuzena:

- a) Maileguak sailkatzeko irizpide bi daude.
- b) Mailegua ez da kontratu mota bat.
- c) Maileguak poliza bidez edo eskritura publikoan formaliza daitezke.

11. Kreditu-kontua:

- a) banku-erakundeak bezeroari –kreditu hartzaileari– dirua behar duen heinean emango dio.
- b) banku-erakundeak bezeroari dirua une zehatz batean soilik emango dio.
- c) bezeroak kontuan dagoen diru-kopuru osoa erabili behar du.

12. Aukera ezazu erantzun zuzena:

- a) Kreditu-kontuaren epemuga heltzen denean, kreditua berri daiteke.
- b) Kreditu-kontua pasiboko banku-eragiketa da.
- c) Mailegu-emaileak transferentziak egin ditzake kreditu-kontura.

13. Banku-abala...

- a) salerosketa-kontratua da.
- b) hipoteka-kontratua da.
- c) berme-kontratua da.

14. Poliza bat...

- a) tasa bat da.
- b) mailegu-kontratua da.
- c) bankuak kobratzen duen komisioa da.

15. Aukera ezazu erantzun zuzena:

- a) Abal pertsonala doakoa da.
- b) Banku-abalean zorra ordaintzeko konpromisoa ez du bankuak hartzen.
- c) Banku-abalak, gehienbat, partikularrek hartzen dituzte.

16. Etxebizitzak alokatzeko kontratuetan banku-abalak erabili daitezke?

- a) Ez.
- b) Bai, beti.
- c) Errentamendu kontratu batzuetan, fidantzaz gain, banku-abala eskatzen dute batzuetan.